

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 27 november 2018

1007/2018

Lag

om ändring av lagen om transport av farliga ämnen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om transport av farliga ämnen (719/1994) 3 a, 6, 7 a–7 d, 9, 10 a–10 c, 11, 11 a–11 d, 12, 13 a–13 e, 14 a, 14 b, 17 a, 20, 23, 23 a, 23 b och 24 §,

sådana de lyder, 3 a, 10 a–10 c, 13 a, 14 b, 17 a och 23 b § i lag 956/2013, 6 § i lagarna 124/2001 och 956/2013, 7 a och 11 a § i lagarna 1240/2010 och 956/2013, 7 b § i lag 1240/2010, 7 c och 7 d § i lag 1095/2014, 9, 11 b, och 12 § i lagarna 215/2005, 1240/2010 och 956/2013, 11 § i lagarna 1402/2011 och 956/2013, 11 c, 11 d och 14 a § i lagarna 215/2005 och 956/2013, 13 b § i lagarna 1004/2011 och 956/2013, 13 c och 20 § i lagarna 956/2013 och 1095/2014, 13 d § i lagarna 124/2001, 1004/2011, 956/2013 och 1095/2014, 13 e § i lagarna 1004/2011, 956/2013 och 915/2014, 23 § i lagarna 124/2001 och 1240/2010, 23 a § i lagarna 215/2005, 1282/2010 och 956/2013 samt 24 § i lagarna 124/2001, 215/2005 och 956/2013, som följer:

3 a §

Transportklasser för farliga ämnen

Farliga ämnen indelas i nio huvudklasser enligt sin farlighet. Närmare föreskrifter om transportklasserna för farliga ämnen får meddelas av Transport- och kommunikationsverket.

6 §

Övriga myndigheter

Tillsynen över efterlevnaden av denna lag och av bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den utövas av Transport- och kommunikationsverket, Tullen, polisen, Gränsbevakningsväsendet, Säkerhets- och kemikalieverket, Strålsäkerhetscentralen och arbetarskyddsmyndigheterna, var och en inom sitt verksamhetsområde. Närmare bestämmelser om uppgifterna för nämnda myndigheter i anslutning till tillsynen över transport av farliga ämnen, om övriga uppgifter inom respektive verksamhetsområde i anslutning till transport eller tillfällig förvaring av farliga ämnen samt om inhemska och utländska myndigheters samarbete får utfärdas genom förordning av statsrådet. Närmare bestämmelser om uppgifter som ankommer på andra myndigheter inom deras verksamhetsområden och som avser att garantera säker transport av farliga ämnen får också utfärdas genom förordning av statsrådet.

Militärmyndigheterna utövar tillsyn över transporter av farliga ämnen utförda under kontroll av försvarsmakten på väg, i luften, till havs och på inre vattenvägar samt över transporter av farliga ämnen med försvarsmaktens fordon, fartyg eller luftfartyg. Om öv-

rig tillsyn över försvarsmaktens transporter av farliga ämnen samt om samarbetet mellan tillsynsmyndigheter föreskrivs vid behov genom förordning av statsrådet.

Tillsynen över transporter av farliga ämnen med Gränsbevakningsväsendets fartyg eller luftfartyg utövas av Gränsbevakningsväsendet.

Transport- och kommunikationsverket får för högst fem år ingå avtal av teknisk natur om att godkänna temporära undantag som avses i följande bestämmelser som är bindande för Finland: kapitel 1.5 i bilaga A till den europeiska överenskommelsen om internationell transport av farligt gods på väg (ADR) (FördrS 23/1979), kapitel 1.5 i bilagan till reglementet om internationell järnvägstransport av farligt gods (RID) som ingår i bihang C till konventionen om internationell järnvägstrafik (COTIF) (FördrS 52/2006) och i punkt 7.9.1 i det regelverk (IMDG-koden) som anges i kapitel VII del A regel 1 i bilagan till 1974 års internationella konvention om säkerheten för människoliv till sjöss (FördrS 11/1981). Ett villkor för att avtal ska kunna ingås är att det är fråga om en tekniskt avvikande lösning eller ett annat avvikande arrangemang, som bibehåller motsvarande säkerhetsnivå som om föreskrifterna iakttas. Godkända avtal får även tillämpas på nationella transporter av farliga ämnen. En kopia av avtalet ska medföras i transportmedlet, om så bestäms enligt internationella förpliktelser som är bindande för Finland. Transport- och kommunikationsverket ger information om dessa godkända temporära avtal.

Behöriga myndigheter enligt Europeiska unionens lagstiftning och internationella förpliktelser som är bindande för Finland är de myndigheter som enligt denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den ska utföra motsvarande uppgift.

7 a §

Krav på fordon som används för transport av farliga ämnen

Fordon som används för transport av farliga ämnen ska till sin konstruktion, sina tekniska egenskaper och sin utrustning vara lämpliga särskilt för transport av farliga ämnen.

Transport- och kommunikationsverket får typgodkänna fordon som är avsedda för transport av farliga ämnen. Därutöver ska tankfordon som är avsedda för transport av farliga ämnen och fordon som är avsedda för transport av explosiva varor godkännas för transport av farliga ämnen (*TFÄ-godkännande*) och därefter besiktas årligen (*TFÄ-besiktning*), om farliga ämnen transporterats på fordonet i sådana mängder som inte är ringa.

Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om särskilda konstruktioner, tekniska egenskaper och utrustning hos fordon som lämpar sig för transport av farliga ämnen samt om sådana tankfordonstransporter av farliga ämnen och transporter av explosiva varor för vilka det inte krävs TFÄ-godkännande och TFÄ-besiktning av fordonet.

7 b §

Beviljare av TFÄ-godkännanden och utförare av TFÄ-besiktningar

Transport- och kommunikationsverket kan bemyndiga ett besiktningsställe att bevilja TFÄ-godkännanden och utföra TFÄ-besiktningar av fordon. Transport- och kommunikationsverket kan också bemyndiga beviljare av enskilt godkännande av fordon att bevilja TFÄ-godkännanden. Ett besiktningsställes rätt att bevilja TFÄ-godkännanden och utföra TFÄ-besiktningar upphör samtidigt som dess rätt att utföra besiktningar upphör. Rätten för en beviljare av enskilt godkännande att bevilja TFÄ-godkännanden upphör samtidigt som rätten att bevilja enskilt godkännande upphör.

Transport- och kommunikationsverket övervakar hur de som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar och som avses i 1 mom. utför dessa uppgifter. Verket kan ge den som beviljar TFÄ-godkännanden eller som utför TFÄ-besiktningar en anmärkning eller en skriftlig varning, om dessa uppgifter inte utförs på behörigt sätt. Om TFÄ-godkän-

nanden eller TFÄ-besiktningar trots en skriftlig varning inte beviljas eller utförs på behörigt sätt, kan Transport- och kommunikationsverket för viss tid eller helt och hållet återkalla rätten att bevilja TFÄ-godkännanden och utföra TFÄ-besiktningar.

TFÄ-godkännanden och TFÄ-besiktningar av försvarsmaktens fordon, när fordonen är nödvändiga för landets försvar, beviljas respektive utförs av en bilinspektör vid försvarsmakten. De tillsynsuppgifter som avses i 2 mom. sköts vid försvarsmakten av huvudstaben.

7 c §

Behörighetsvillkor för personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar

Utöver vad som separat föreskrivs om behörigheten för besiktare och utförare av enskilt godkännande, ska personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar ha vidareutbildning i form av sådan specialutbildning som behövs för att bevilja TFÄ-godkännanden och utföra TFÄ-besiktningar.

Genom förordning av statsrådet får det utfärdas närmare bestämmelser om den specialutbildning som krävs av personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar samt bestämmelser om inträdeskraven till specialutbildningen, om de prov som ansluter sig till specialutbildningen och om det betyg som ges över proven. Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om grunderna för bedömning och godkännande av proven och de tekniska detaljerna som ansluter sig till den specialutbildning som krävs av personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar. Närmare bestämmelser om den specialutbildning som krävs av fordonsinspektörer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar vid försvarsmakten samt om inträdeskraven till utbildningen får utfärdas genom förordning av försvarsministeriet.

7 d §

Tillstånd att ge vidareutbildning för personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar

Den som ger personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar vidareutbildning ska ha av Transport- och kommunikationsverket beviljat tillstånd att ge vidareutbildning. Transport- och kommunikationsverket beviljar också tillstånd att ordna enskild fortbildning. På den som ordnar en sådan fortbildning tillämpas det som i denna lag och med stöd av den föreskrivs om den som söker utbildningstillstånd och om beviljande av utbildningstillstånd.

Transport- och kommunikationsverket kan vid behov ge specialutbildning.

Det som föreskrivs i 1 mom. tillämpas inte på den specialutbildning som ges av försvarsmakten och som krävs av försvarsmaktens fordonsinspektörer.

Vidareutbildningstillstånd beviljas en sökande, om sökanden uppfyller de förutsättningar för beviljande av vidareutbildningstillstånd som föreskrivs i 30 § i lagen om fordonsbesiktningsverksamhet (957/2013) och om sökanden förfogar över tillräcklig och yrkesskicklig undervisningspersonal som är förtrogen med godkännandeverksamhet samt TFÄ-godkännanden och TFÄ-besiktningar.

Till ansökan om vidareutbildningstillstånd ska fogas de uppgifter och de redogörelser och utredningar som anges i 31 § i lagen om fordonsbesiktningsverksamhet samt uppgift om vad den person som svarar för utbildningsverksamheten har för utbildning och erfarenhet i anslutning till godkännandeverksamheten. På ansökan om vidareutbildningstillstånd tillämpas i övrigt vad som föreskrivs i lagen om fordonsbesiktningsverksamhet.

Transport- och kommunikationsverket ska bevilja vidareutbildningstillstånd till sökande som uppfyller kraven i 4 mom. och som lämnar de redogörelser och utredningar som avses i 5 mom.

På återkallande av vidareutbildningstillstånd, på prov i anslutning till vidareutbildningen och bevarande av handlingar som gäller dem, på den opartiskhet som ska iakttas vid tillhandahållande av vidareutbildning, på avvikelser från förvaltningslagens (434/2003) bestämmelser om jäv i vidareutbildningen och på tillsynen över innehavare av vidareutbildningstillstånd tillämpas vad som föreskrivs i lagen om fordonsbesiktningsverksamhet.

9 §

Transportörens skyldigheter

Transportören ska se till att det fordon, det fartyg, det luftfartyg eller den vagn som används vid transport av farliga ämnen kan användas för detta ändamål och att fordonet vid vägtransport är bemannat på behörigt sätt. Transportören ska före transporten försäkra sig om att det inte är fråga om transport av sådana farliga ämnen som det är förbjudet att transportera.

Av den som utför lufttransporter krävs tillstånd till lufttransport av farliga ämnen, om det i Europeiska unionens lagstiftning, i ett internationellt avtal som är bindande för Finland eller i en internationell standard eller rekommendation förutsätts tillstånd eller om tillstånd i övrigt är motiverat för att transportsäkerheten ska säkerställas. En förutsättning för beviljande av tillstånd är att den sökande med hjälp av sin utbildning, givna anvisningar och tillgängliga metoder kan garantera säkerheten vid hanteringen av farliga ämnen i alla skeden av lufttransporten. Tillstånd beviljas av Transport- och kommunikationsverket för viss tid. Närmare bestämmelser om detaljer i fråga om kravet på tillstånd och om fall där tillstånd inte krävs får utfärdas genom förordning av statsrådet. Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om de tekniska detaljerna för ansökan om och beviljande av tillstånd.

Om en innehavare av ett lufttransporttillstånd som avses i 2 mom. inte längre uppfyller kraven för beviljande av ett tillstånd eller om lufttransporterna av farliga ämnen inte har skötts på behörigt sätt, kan tillståndsmyndigheten ge tillståndshavaren en skriftlig varning. Om missförhållandena inte avhjälps trots varningen, kan tillståndsmyndigheten återkalla tillståndet för en viss tid eller helt och hållet. Tillståndet kan dock i brådskande fall återkallas för en viss tid utan särskild skriftlig varning, om tillståndsmyndigheten har grundad anledning att befara att tillståndshavaren inte tryggt kan utföra lufttransporter. Tillståndet kan återkallas helt och hållet endast om villkoren för beviljande av tillstånd till väsentliga delar inte uppfylls eller om det har framkommit väsentliga brister eller försummelser vid transporten av farliga ämnen.

10 a §

Transport som resgods

Transport av farliga ämnen som resgods är förbjuden eller kan begränsas, om transporten på grund av att ämnet har en sådan egenskap som avses i 3 § 1 mom. 1 punkten medför sådan fara för människor, miljön eller egendom som inte kan avvärjas genom förpackning eller andra specialåtgärder.

Vid transport av ett farligt ämne som resgods ska de faror som det transporterade ämnet eventuellt medför beaktas samt särskild omsorgsfullhet och försiktighet iakttas vid transporten och övrig hantering av ämnet. Farliga ämnen som transporteras som resgods ska vara ändamålsenligt förpackade och vid transporten ska bestämmelserna och föreskrifterna om transport även i övrigt iakttas.

Närmare bestämmelser om begränsning av eller förbud mot transport av farliga ämnen som resgods får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare ämnesspecifika eller i övrigt detaljerade föreskrifter om begränsning av eller förbud mot passagerares och besättningsmedlemmars transport av farliga ämnen som resgods samt om förpackningen av ämnen och om andra tekniska detaljer. Föreskrifterna ska grunda sig på Europeiska unionens lagstiftning, ett internationellt avtal som är bindande för Finland eller en internationell standard.

10 b §

Transport som flygpostförsändelse

Postföretag enligt postlagen (415/2011) och enligt Världspostkonventionen (FördrS 69/2011) utsedda operatörer samt operatörer som har registrerat en filial i Finland på det sätt som Världspostförbundet föreskriver ska skaffa ett godkännande för hantering av flygpostförsändelser som innehåller farliga ämnen, om ett sådant godkännande förutsätts i Europeiska unionens lagstiftning, ett internationellt avtal som är bindande för Finland eller en internationell standard. En förutsättning för beviljande av godkännande är att den sökande med hjälp av sin utbildning, givna anvisningar och tillgängliga metoder kan garantera säkerheten vid mottagandet och hanteringen av försändelserna i alla skeden av postverksamheten. Beslut om godkännande fattas av Transport- och kommunikationsverket. Närmare bestämmelser om detaljerna för kravet på godkännande får utfärdas genom förordning av statsrådet. Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om de tekniska detaljerna för ansökan om och beviljande av godkännande.

Transport- och kommunikationsverket övervakar de i 1 mom. avsedda företagens och operatörernas verksamhet med avseende på det godkännande som verket har beviljat. Om innehavaren av ett godkännande inte längre uppfyller förutsättningarna för beviljande av godkännande eller om flygpostförsändelser som innehåller farliga ämnen inte har hanterats på tillbörligt sätt kan verket ge innehavaren av godkännandet en skriftlig anmärkning eller varning. Om missförhållandena inte avhjälps trots anmärkningen eller varningen, får verket återkalla godkännandet för en viss tid eller helt och hållet. Godkännandet kan dock i brådskande fall återkallas för en viss tid utan särskild skriftlig varning, om myndigheten har grundad anledning att misstänka att innehavaren av godkännandet inte tryggt kan hantera flygpostförsändelser som innehåller farliga ämnen. Godkännandet kan återkallas helt och hållet endast om förutsättningarna för att bevilja godkännande inte till väsentliga delar uppfylls eller om det har uppdagats väsentliga brister eller försummelser vid hanteringen av flygpostförsändelser som innehåller farliga ämnen.

Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare ämnesspecifika eller i övrigt detaljerade föreskrifter om begränsning av eller förbud mot flygpostförsändelser som innehåller farliga ämnen. Föreskrifterna ska grunda sig på Europeiska unionens lagstiftning, ett internationellt avtal som är bindande för Finland eller en internationell standard.

10 c §

Skyldighet att utse säkerhetsrådgivare

Den som bedriver transport av farliga ämnen på väg eller järnväg samt i anslutning till dessa transporter utför förpackning eller lastning eller idkar annan verksamhet i anslutning till säkerheten vid transport av farliga ämnen ska utse en säkerhetsrådgivare för att följa och styra denna verksamhet samt utreda med vilka metoder uppdrag i anslutning till transport av farliga ämnen kan utföras så säkert som möjligt.

Säkerhetsrådgivaren ska inneha ett intyg över ett prov som mottagits av Transport- och kommunikationsverket och som visar att personen i fråga besitter tillräcklig sakkunskap om transport av farliga ämnen och de uppgifter som föreskrivits för rådgivaren.

Närmare bestämmelser om skyldigheten att utse säkerhetsrådgivare, dennes sakkunskap, de prov som förutsätts för erhållande av intyg och om intyget samt om säkerhetsrådgivarens övriga kompetens och uppgifter samt om övriga omständigheter i anslutning därtill utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §

Personalens allmänna behörighet

Alla som utför uppgifter i anslutning till transport eller tillfällig förvaring av farliga ämnen, såsom förpackning, sändning, skeppning, lastning, transporter eller lossning, ska för att garantera en säker transport ha den utbildning eller behörighet av annat slag som behövs för uppgiften och genomgå kompletterande utbildning tillräckligt ofta, om inte uppgiften utförs under direkt överinseende av en utbildad person.

Närmare bestämmelser om den utbildning och behörighet av annat slag som behövs samt om dess uppläggning och innehåll får utfärdas genom förordning av statsrådet. Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om det praktiska genomförandet av den utbildning och behörighet av annat slag som behövs för väg- och järnvägstransporter, för fartygstransporter och för transporter och tillfällig förvaring av farliga ämnen på hamnområden samt om andra tekniska detaljer.

En arbetsgivare som utför uppgifter i anslutning till transport eller tillfällig förvaring av farliga ämnen ska försäkra sig om att arbetstagarna har utbildning eller behörighet av annat slag enligt 1 mom. Arbetsgivaren ska ha uppgifter om denna utbildning och behörighet av annat slag. Uppgifterna om utbildning och behörighet av annat slag ska på begäran uppvisas för den myndighet som övervakar transporter för att det ska kunna säkerställas att utbildningen eller behörigheten av annat slag är tillräcklig med beaktande av de uppgifter som personen utför.

I fråga om sådan väg-, järnvägs-, sjö- eller lufttransport av farliga ämnen som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag ska arbetsgivaren bevara de uppgifter om utbildningen som avses i 3 mom. i tre år efter den senast genomgångna godkända utbildningen.

11 a §

Särskilda bestämmelser om personalens behörighet i uppgifter som hänför sig till lufttransporter

Den utbildning som avses i 11 § 1 mom. och som ges den som utför lufttransporter ska vara godkänd av Transport- och kommunikationsverket. Godkännandet utfärdas för viss tid.

Det ska finnas ett detaljerat utbildningsprogram för den utbildning som avses i 1 mom. Undervisningspersonalen ska ha goda kunskaper om lufttransporter av farliga ämnen och tillräcklig undervisningsförmåga. Transport- och kommunikationsverket övervakar utbildningen. Verket kan ge utbildaren en skriftlig varning, om utbildningen inte sköts på behörigt sätt. Det kan också förbjuda att utbildning ges, om de missförhållanden som anges i den skriftliga varningen inte avhjälpas inom skälig tid.

Närmare bestämmelser om ansökan om godkännande av utbildning, anmälan om ändringar i utbildningen och utbildarens yrkesskicklighet får utfärdas genom förordning av statsrådet. Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om det praktiska genomförandet av utbildningen och om andra tekniska detaljer som gäller utbildningen och utbildarens yrkesskicklighet. Föreskrifterna ska grunda sig på de tekniska bestämmelser om lufttransport av farliga ämnen som Internationella luftfartsorganisatio-

nen publicerar som standarder med stöd av konventionen angående internationell civil luftfart (FördrS 11/1949).

11 b §

Körtillstånd för vägtransport

Om vägtransport av farliga ämnen med beaktande av ämnets art, mängd och transportmedel förutsätter särskild sakkunskap, ska fordonsföraren utöver den körrätt som avses i 5 kap. i vägtrafiklagen ha ett körtillstånd som berättigar till transport av farliga ämnen. En förutsättning för att körtillstånd ska beviljas är att sökanden har deltagit i utbildning som behövs för körtillståndet och har godkänts i det prov som behövs för körtillstånd. Körtillstånd beviljas för viss tid. När körtillståndet beviljas ska personen ha körrätt för bil och han eller hon får inte ha körförbud. Körtillståndet ska medföras under körningen och på uppmaning visas upp för en polisman eller någon annan myndighet som övervakar trafiken.

Den utbildning som behövs för körtillstånd får ges endast av en av Transport- och kommunikationsverket godkänd sammanslutning som har en sakkunnig föreståndare som ansvarar för utbildningen, ett detaljerat utbildningsprogram, yrkeskunnig undervisningspersonal som är tillräcklig med beaktande av verksamhetens omfattning, ändamålsenliga lokaler samt det material och den utrustning som behövs för undervisningen. Utbildningstillståndet ges för viss tid. Transport- och kommunikationsverket kan ge innehavaren av utbildningstillstånd en anmärkning eller skriftlig varning, om tillståndshavaren inte uppfyller villkoren för beviljande av utbildningstillstånd eller utbildningen inte sköts på behörigt sätt. Verket kan också återkalla utbildningstillståndet, om de missförhållanden som anges i anmärkningen eller den skriftliga varningen inte avhjälps inom skälig tid. Utbildningstillståndet kan återkallas helt endast om missförhållandena är betydande.

Genom förordning av statsrådet kan bestämmelser utfärdas om undantag från kravet på körtillstånd i polis- och räddningsuppgifter samt andra uppgifter i anslutning till tillsyn över transport och tillfällig förvaring. Genom förordning av försvarsministeriet föreskrivs om det körtillstånd som krävs vid sådan transport av farliga ämnen som utförs under försvarsmaktens tillsyn.

Närmare bestämmelser om kravet på körtillstånd, förutsättningarna för beviljande av körtillstånd, giltighetstid för körtillstånd, förnyande av körtillstånd, körtillståndsprov och körtillståndets mall samt om körtillståndsutbildning och den som meddelar sådan utbildning samt utbildningstillstånd och dess giltighetstid får utfärdas genom förordning av statsrådet. Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om utbildningsprogrammet för körtillstånd och innehållet i körtillståndsprovet.

11 c §

Dokument, utredningar och anmälningar i anslutning till transporter

De viktigaste uppgifterna om de farliga ämnen som transporteras ska för säkerställande av tillbörlig hantering samt i händelse av olyckssituationer eller tillbud finnas i transportmedlet. Transport- och kommunikationsverket får meddela föreskrifter om ämnesspecifika eller andra detaljerade undantag från denna skyldighet, om det är fråga om små mängder farliga ämnen och transporten kan medföra endast obetydlig fara för människor, miljö eller egendom. Avsändaren och transportören ska förvara de dokument som innehåller de uppgifter som avses i detta moment i minst tre månader efter avsändandet eller transporten.

I fråga om en olycka eller ett allvarligt tillbud vid transport av farliga ämnen ska en anmälan göras till en myndighet som avses i 6 § och om vilken det föreskrivs närmare genom förordning av statsrådet.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om transportdokumenten samt olycks- och tillbudsanmälningarna. Genom förordning av statsrådet utfärdas dessutom vid behov bestämmelser om

- 1) undantag från anmälningsskyldigheten enligt 2 mom. i fråga om obetydliga olycks-situationer och tillbud,
- 2) beredskapsplaner för transport av radioaktiva ämnen samt strålskydds- och kvalitetssäkringsprogram,
- 3) andra än i 2 mom. avsedda anmälningar och utredningar om olycks-situationer och tillbud.

Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om de tekniska detaljerna i transportdokument, utredningar och anmälningar.

11 d §

Skyddsåtgärder och skyddsförpliktelser

Vid väg- eller järnvägstransport av farliga ämnen som vid uppsåtligt missbruk kan medföra stor fara för människor, miljön eller egendom, ska de parter som deltar i transporten, såsom förpackaren, avsändaren, lastaren och transportören, utarbeta och uppdatera en för verksamheten lämplig skyddsplan. Skyddsplanen ska innehålla åtgärder och förfaranden för förhindrande av stöld och annat uppsåtligt missbruk av farliga ämnen. Skyddsplanen ska på begäran ges till den myndighet som övervakar transporterna.

Transportmedel som används för transport enligt 1 mom. ska utrustas med ändamålsenliga anordningar eller skyddas genom andra arrangemang för förhindrande av stöld och annat uppsåtligt missbruk.

Farliga ämnen som avses i 1 mom. får lämnas för väg- och järnvägstransport endast till en transportör som har identifierats på tillbörligt sätt.

Bangårdar och terminaler och andra motsvarande områden som används för tillfällig förvaring vid väg- och järnvägstransport av farliga ämnen ska om möjligt vara skyddade, om förvaringen avser sådana farliga ämnen som avses i 1 mom.

De parter som deltar i lufttransport eller fartygstransport av farliga ämnen ska med lämpliga skyddsåtgärder förhindra stöld och annat uppsåtligt missbruk av ämnena. I fråga om skyddsåtgärder på fartyg, inom hamnområden och på flygplatser föreskrivs särskilt.

Närmare bestämmelser om skyddsplaner och annat tryggnad av transport och tillfällig förvaring av farliga ämnen får utfärdas genom förordning av statsrådet. Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare ämnesspecifika eller i övrigt detaljerade föreskrifter om de ämnen vars transport förutsätter att de deltagande parterna utarbetar en skyddsplan och att transportmedlet säkras samt om de tekniska detaljerna för skyddsåtgärder och skyddsförpliktelser enligt 5 mom.

12 §

Transport och tillfällig förvaring i transportkedjan

Vid planeringen av och i verksamheten på bangårdar, inom hamnområden, på flygplatser och i andra terminaler ska beaktas de faror som transport och tillfällig förvaring av farliga ämnen medför för människor, miljön och egendom. På bangårdar, inom hamnområden, på flygplatser och i andra terminaler får transporteras och tillfälligt förvaras endast sådana mängder farliga ämnen att de inte medför särskild fara. På dessa platser ska de områden som är avsedda för farliga ämnen samt utrustningen på områdena också vara sådana att ämnena inte vid transport eller tillfällig förvaring medför någon särskild fara.

Om betydande mängder farliga ämnen transporteras via en hamn eller förvaras tillfälligt i hamnen, ska hamninnehavaren och den som utför lasthanteringstjänster i hamnen ha en uppdaterad säkerhetsutredning. Transport- och kommunikationsverket godkänner ham-

narnas säkerhetsutredningar. Verket kan begränsa mängden farliga ämnen som tillfälligt får förvaras i hamnen och meddela andra för säkerheten nödvändiga begränsningar i fråga om tillfällig förvaring.

Ett järnvägsföretag ska ha en uppdaterad säkerhetsutredning för en bangård som utsetts av Transport- och kommunikationsverket och genom vilken betydande mängder farliga ämnen transporteras. Trafikledsverket sammanställer och kompletterar en säkerhetsutredning för hela bangården och ser till att de funktioner som beskrivs i säkerhetsutredningen bildar en fungerande helhet när det gäller säkerheten. Transport- och kommunikationsverket godkänner säkerhetsutredningen för hela bangården.

Säkerhetsutredningen ska innehålla en redogörelse för de åtgärder och förfaranden som säkerställer en säker transport och tillfällig förvaring av farliga ämnen samt en intern räddningsplan. Den interna räddningsplanen ska innehålla en plan för de åtgärder som vidtas vid olyckor. Räddningsmyndigheterna, närings-, trafik- och miljöcentralen och tillsynsmyndigheterna ska ha tillgång till säkerhetsutredningen.

Närmare bestämmelser om farliga ämnen och tillfällig förvaring av dessa, om förebyggande av olyckor, om transport på bangårdar, inom hamnområden, på flygplatser och i andra terminaler och om säkerhetsutredningen får utfärdas genom förordning av statsrådet. Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om det praktiska genomförandet när det gäller dessa frågor samt om avskiljande av transportenheter och ämnesspecifika förfaranden och andra tekniska detaljer.

13 a §

Förpackningars och tankars överensstämmelse med kraven

Förpackningar och tankar som används för transport eller tillfällig förvaring av farliga ämnen ska tillverkas, besiktas och märkas samt användas så att de inte äventyrar någons hälsa, säkerhet, egendom eller miljön. Förpackningar och tankar ska uppfylla kraven i denna lag och i bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den. Närmare bestämmelser om påvisande av överensstämmelse med kraven, förvaring av de dokument som behövs för att påvisa överensstämmelse med kraven och om giltighetstid för och förnyande och återkallande av typgodkännanden som utfärdats för att påvisa överensstämmelse med kraven får utfärdas genom förordning av statsrådet. Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om de dokument som behövs för att påvisa överensstämmelse med kraven.

Den som för transport av farliga ämnen på marknaden släpper ut, överlåter eller tar i bruk någon annan förpackning eller tank än en transportabel tryckbärande anordning ska se till att förpackningen eller tanken uppfyller kraven enligt 1 mom. Denna skyldighet gäller dock inte en privatperson som tar en detaljhandelsförpackning i bruk och som använder eller har för avsikt att använda den för fritids- eller sportaktiviteter eller för andra personliga ändamål.

13 b §

Ekonomiska aktörers skyldigheter

Den som släpper ut en transportabel tryckbärande anordning på marknaden ska se till att den tryckbärande anordningen samt konstrueringen och tillverkningen av den, liksom uppdaterings- och lagringssystemet för de dokument som gäller den tryckbärande anordningen uppfyller föreskrivna krav.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller också den som

1) tillhandahåller en transportabel tryckbärande anordning för distribution eller användning,

2) vid transport tar i bruk en transportabel tryckbärande anordning vars överensstämmelse med kraven inte har påvisats,

3) tillverkar en transportabel tryckbärande anordning för eget bruk vid transport eller för att överlåta den till någon annan.

För ekonomiska aktörer gäller utöver vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. de skyldigheter som avses i kapitlen 2 och 5 i direktivet om transportabla tryckbärande anordningar. De i direktivet för ägaren föreskrivna skyldigheterna gäller dock inte den som avser att använda eller använder transportabla tryckbärande anordningar för fritids- eller sportaktiviteter eller för andra personliga ändamål.

Närmare bestämmelser om märkning och om annat påvisande av överensstämmelse med kraven, förvaring av de dokument som behövs för att påvisa överensstämmelse med kraven och om giltighetstid för och förnyande och återkallande av typgodkännanden som utfärdats för att påvisa överensstämmelse med kraven får utfärdas genom förordning av statsrådet. Närmare bestämmelser om att skyldigheterna enligt 1 och 2 mom. även ska tillämpas på transportabla tryckbärande anordningar för fartygs- och flygtransporter får också utfärdas genom förordning av statsrådet. Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om de dokument som behövs för att påvisa överensstämmelse med kraven.

13 c §

Besiktningsorgan och deras uppgifter

Besiktningsorgan som avses i denna lag är

- 1) TFÄ-besiktningsorgan,
- 2) organ för periodiska TFÄ-besiktningar,
- 3) besiktningsorgan som Strålsäkerhetscentralen erkänt,
- 4) anmälda organ av typ A,
- 5) anmälda organ av typ B, och
- 6) besiktningstjänster under tillsyn av ett anmält organ av typ A.

Besiktningsorganen har rätt att

1) godkänna förpackningar och tankar samt utföra besiktningar och provningar av förpackningar och tankar,

2) utföra andra uppgifter som krävs för att påvisa att förpackningar och tankar överensstämmer med kraven och de åtgärder som anknyter till detta,

3) utföra alla sådana uppgifter som ålagts besiktningsorganen vid förfaranden för bedömning av överensstämmelse och förfaranden för inspektioner och kontroller enligt direktivet om transportabla tryckbärande anordningar,

4) utföra bedömningar och godkännanden av kvalitetssystem i anslutning till periodiska besiktningar av tryckkärl samt sköta därtill hörande övervakning.

Närmare bestämmelser om besiktningsorganens samarbete och uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet. Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om de förfaranden som ska iaktas i samband med uppgifterna och om bedömningar och godkännanden av kvalitetssystem i anslutning till periodiska besiktningar av tryckkärl och den övervakning som hör till dem.

Ett besiktningsorgan ska självt utföra de uppgifter som besiktningsorgan som det förbinder sig att utföra. De besiktningsorgan som avses i 1 mom. 1–5 punkten kan dock anlita underleverantörer för deluppgifter som gäller påvisande av överensstämmelse med kraven, periodisk besiktning och andra besiktningar under förutsättning att besiktningsorganet har kommit överens med uppdragsgivaren om detta. De aktörer som utför dessa uppgifter ska dock omfattas av besiktningsorganets ackreditering eller vara separat ackrediterade om de utför uppgifter för ett besiktningsorgan som måste vara ackrediterat. Om dessa aktörer är separat ackrediterade ska de antingen vara ackrediterade enligt standarden SFS-

EN ISO/IEC 17025 som gäller provnings- och kalibreringslaboratoriernas kompetens och besiktningsorganet ska konstatera att de är oavhängiga och opartiska provningslaboratorier, så att de kan utföra provningen i enlighet med sin ackreditering, eller vara ackrediterade i enlighet med 13 e §. Besiktningsorganet svarar för de uppgifter som utförts av underleverantörer. Närmare bestämmelser om besiktningsorgans rätt att anlita underleverantörer får utfärdas genom förordning av statsrådet. Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om tillämpning av standarden SFS-EN ISO/IEC 17025 i enlighet med internationella förpliktelser som är bindande för Finland samt Europeiska unionens rättsakter.

Besiktningsorganet ska säkerställa att underleverantören uppfyller de föreskrivna kraven för besiktningsorgan, med undantag av kravet på registrering i 13 e § 1 mom. 2 punkten. Besiktningsorganet ska också övervaka underleverantören och anmäla sina arrangemang för underentreprenader till den myndighet som erkänt besiktningsorganet i enlighet med 13 d §.

13 d §

Erkännande av besiktningsorgan

Transport- och kommunikationsverket erkänner besiktningsorgan som utför i 13 c § avsedda besiktningsorgansuppgifter som gäller transportbara tryckbärande anordningar. Strålsäkerhetscentralen erkänner sådana besiktningsorgan vars besiktningsorgansuppgifter gäller förpackningar och tankar avsedda för transport av radioaktiva ämnen och Säkerhets- och kemikalieverket erkänner övriga besiktningsorgan. I beslutet om erkännande anges besiktningsorganets uppgifter samt fastställs omfattningen av den tillsyn som ska utövas över besiktningsorganet och arrangemang som gäller tillsynen. I beslutet kan också uppställas andra sådana krav, begränsningar och villkor i fråga om organets verksamhet som säkerställer att uppgifterna utförs på behörigt sätt.

Uppgifter enligt 13 c § 2 mom. som krävs för att påvisa att de förpackningar och tankar som används vid transporter enligt 6 § 2 mom. vilka utförs under kontroll av försvarsmakten överensstämmer med kraven, kan utföras även av en sådan militär inrättning eller militärmyndighet som huvudstaben har erkänt. Ett sådant besiktningsorgan ska i tillämpliga delar uppfylla de krav som i denna lag ställs på besiktningsorgan, och i fråga om det iaktas även i övrigt i tillämpliga delar vad som i denna lag bestäms om besiktningsorgan.

Erkännande av ett besiktningsorgan söks skriftligen hos den myndighet till vars behörighet erkännandet hör. Närmare bestämmelser om ansökan om erkännande får utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 e §

Förutsättningar för erkännande av besiktningsorgan

Ett besiktningsorgan ska uppfylla de krav på verksamheten hos olika typer av besiktningsorgan som anges i standarden SFS-EN ISO/IEC 17020 som gäller bedömning av överensstämmelse. Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om tillämpning av standarden SFS-EN ISO/IEC 17020 i enlighet med internationella förpliktelser som är bindande för Finland samt Europeiska unionens rättsakter. För att ett besiktningsorgan ska erkännas förutsätts dessutom att

- 1) organet är pålitligt,
- 2) organet är en i Finland registrerad juridisk person,
- 3) övrig verksamhet som organet bedriver är avskild från besiktningsorgansverksamheten,
- 4) organet kan utföra de provningar och besiktningar som förutsätts av besiktningsorgansverksamhet i enlighet med bestämmelser och föreskrifter,

5) organets verksamhet är ordnad så att verksamheten i rimlig mån är möjlig att övervaka,

6) organet har ett pålitligt och ändamålsenligt uppdaterings- och lagringssystem för de dokument som anknyter till besiktningssorgansuppgifterna.

För att påvisa att de krav som anges i 1 mom. uppfylls måste ett besiktningssorgan som utför bedömningar av överensstämmelse, förnyade bedömningar och besiktningar av transportabla tryckbärande anordningar vara ackrediterad av Säkerhets- och kemikalieverkets ackrediteringsenhet (*Ackrediteringstjänsten FINAS*) som ett besiktningssorgan av typ A eller B enligt den standard som avses i 1 mom.

Besiktningssorganet ska anmäla ändringar i förutsättningarna för erkännande till den myndighet som har i uppgift att erkänna besiktningssorganet i fråga.

Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om påvisande av att förutsättningarna för erkännande uppfylls för andra besiktningssorgan än de som avses i 2 mom., om besiktningssorgansverksamhet som utförs före den ackreditering som avses i 2 mom. och om ansökan om erkännande. Genom förordning av statsrådet utfärdas också närmare bestämmelser om förutsättningarna för erkännande av besiktningssorgan.

14 a §

Allmänna transportbegränsningar

Farliga ämnen får inte transporteras om transporten, på grund av att ämnet har en sådan egenskap som avses i 3 § 1 mom. 1 punkten, medför sådan fara för människor, miljön eller egendom som inte kan förebyggas genom förpacknings- eller lastningsåtgärder eller andra specialåtgärder.

För transport av radioaktiva ämnen och andra farliga ämnen ska ett transportgodkännande eller dispens skaffas på förhand, om transporten medför allvarlig fara för människor, miljön eller egendom. I beslutet om transportgodkännande och dispens kan sådana villkor ställas för transporten eller det transporterade ämnet som syftar till att trygga en säker transport. Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om transportgodkännande och transportdispens samt om sökande av dessa och de villkor som kan fogas till besluten.

Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare ämnesspecifika eller i övrigt detaljerade föreskrifter om ämnen som avses i 1 mom. och som inte får transporteras, om ämnen som avses i 2 mom. och som kräver transportgodkännande eller dispens, samt om de tekniska detaljerna för ansökan om godkännande eller dispens liksom även om andra tekniska detaljer om transportbegränsningar enligt 1 och 2 mom.

14 b §

Regionala transportbegränsningar

På motiverad framställning av kommunen kan Transport- och kommunikationsverket begränsa transport av farliga ämnen inom ett område, på en väg eller på en vägsträcka, om transporten kan medföra betydande fara för människor, miljön eller egendom. När begränsningen ställs upp ska det ses till att möjligheterna att transportera farliga ämnen inte inskränks mer än vad som behövs för att avvärja den fara transporterna medför. Kommunen ska informera om de begränsningar som gäller dess område.

Transport- och kommunikationsverket kan på framställning av en väg-, gatu- eller banhållare begränsa väg- och järnvägstransport av farliga ämnen i vissa tunnlar som väg-, gatu- eller banhållaren administrerar, om transporten kan medföra betydande fara för människor, miljön eller egendom. Begränsningen ska grunda sig på en sådan av sökanden inlämnad bedömning av riskerna i fråga om tunneln som ska ha utförts av ett organ som är oberoende av sökanden. I bedömningen ska åtminstone de faktorer som inverkar på sä-

kerheten beaktas, såsom de ämnen som transporteras samt tunnelns konstruktion och utrustning. Dessutom ska de alternativa transportrutterna beaktas. Transport- och kommunikationsverket kan förena begränsningen med villkor genom vilka en säker transport tryggas. Sökanden ska informera om begränsningar som avser det område som sökanden administrerar.

Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om riskbedömningar, ämnesgrupper som omfattas av transportbegränsningar, genomförandet av begränsningar och andra omständigheter i anslutning till transportbegränsningar som avses i 1 och 2 mom.

17 a §

Handräckning

Polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet ska vid behov lämna de tillsynsmyndigheter som avses i 6 § handräckning för tillsynen över att denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den iakttas och för verkställigheten av dem.

20 §

Begäran om omprövning

Omprövning av ett beslut som den som håller körtilståndsprov har fattat med stöd av denna lag eller en förordning som har utfärdats med stöd av den får begäras hos Transport- och kommunikationsverket på det sätt som föreskrivs i förvaltningslagen, om inte något annat bestäms på något annat ställe i lag.

Om ett besiktningsorgan vägrar styrkande eller något annat säkerställande av att en förpackning eller tank överensstämmer med kraven, får omprövning av beslutet begäras hos besiktningsorganet på det sätt som föreskrivs i förvaltningslagen. Närmare bestämmelser om det förfarande som besiktningsorganet ska iakttä vid behandlingen av en begäran om omprövning får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Omprövning av ett beslut som ett besiktningsställe har fattat i ett ärende som gäller TFÄ-godkännande och TFÄ-besiktning eller som den som beviljat enskilt godkännande har fattat i ett ärende som gäller TFÄ-godkännande eller som en i 7 d § avsedd innehavare av vidareutbildningstillstånd har fattat i ett utbildningsärende får begäras hos Transport- och kommunikationsverket på det sätt som föreskrivs i förvaltningslagen, om inte något annat bestäms på något annat ställe i lag.

23 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Utöver vad som bestäms i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får sekretessbelagda uppgifter som erhållits i samband med utförandet av uppgifter som avses i denna lag utlämnas till

- 1) åklagar- och polismyndigheterna för förebyggande och utredning av brott,
- 2) andra tillsynsmyndigheter och besiktningsorgan som avses i denna lag för utförande av de uppgifter som ankommer på dem,
- 3) utländska tillsynsmyndigheter och besiktningsorgan som utför uppgifter i samband med transport av farliga ämnen samt till internationella organ för utförande av dessa uppgifter.

Uppgifter som avses i 1 mom. får utan hinder av sekretessbestämmelserna dessutom lämnas ut till behöriga utländska myndigheter och internationella organ för uppfyllande av sådana förpliktelser som fastställs i rådets direktiv 95/50/EG om enhetliga förfaranden

för kontroller av vägtransporter av farligt gods eller i ett internationellt avtal som är bindande för Finland.

Polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet kan be en annan stats behöriga myndighet vidta åtgärder som avses i artikel 7.2 andra stycket i det direktiv som avses i 2 mom. eller motsvarande åtgärder som baserar sig på ett internationellt avtal som är bindande för Finland.

23 a §

Undantag

När det gäller andra förpackningar och tankar än förpackningar och tankar avsedda för transport av radioaktiva ämnen kan Säkerhets- och kemikalieverket i enskilda fall på ansökan för att främja säkerheten vid transporter och på de villkor som verket anser behövliga bevilja undantag från de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av denna lag.

Vid transport av radioaktiva ämnen kan Strålsäkerhetscentralen i enskilda fall på ansökan för att främja säkerheten vid transporter och på de villkor som den anser nödvändiga bevilja undantag från de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av denna lag.

Transport- och kommunikationsverket kan i andra fall än de som avses i 1 och 2 mom. för att främja säkerheten vid transporter och på de villkor som det anser behövliga bevilja undantag från de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av denna lag.

Undantag enligt 1–3 mom. kan beviljas endast om det finns särskilt tvingande skäl till det eller om iakttagandet av bestämmelserna eller föreskrifterna medför avsevärd olägenhet. Beviljande av undantag förutsätter dessutom att den säkerhet som krävs kan uppnås på något annat sätt.

23 b §

Myndigheternas rätt att få uppgifter

Kommunikationsministeriet och Transport- och kommunikationsverket har rätt att för forskning och statistikföring som gäller riskhantering få uppgifter om de farliga ämnen som sänts, transporterats och tagits emot och om ämnenas transportrutter av dem som sänt, transporterat och tagit emot dem. Uppgifterna kan trots sekretessbestämmelserna lämnas ut till räddnings- och trafikledsmyndigheterna för räddningsverksamhet och trafikledshållning.

24 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om sådana tekniska detaljer i anslutning till transport och tillfällig förvaring av farliga ämnen som gäller klassificering och märkning samt tillverkning, konstruktion, besiktning, märkning, användning och godkännande av tankar och förpackningar samt transport-, lastnings- och hanteringssäkerhet.

Transport- och kommunikationsverket får dessutom meddela närmare föreskrifter om transport av farliga ämnen i terräng och i skärgårdstrafik.

Genom förordning av försvarsministeriet kan bestämmelser som avviker från de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av denna lag utfärdas om sådana transporter av farliga ämnen på väg, i luften, till havs och på inre vattenvägar som utförs under

1007/2018

kontroll av försvarsmakten, och genom beslut av försvarsministeriet kan bestämmelser som gäller enskilda fall utfärdas. När transporten sker med försvarsmaktens fordon, fartyg eller luftfartyg eller när det är fråga om försvarsmaktens andra interna transporter på väg, i luften, till havs eller på inre vattenvägar, har huvudstaben enligt vad som närmare bestäms genom förordning av försvarsministeriet rätt att meddela föreskrifter som avviker från de bestämmelser som utfärdats med stöd av denna lag.

Gränsbevakningsväsendet har rätt att i fråga om transport av farliga ämnen med Gränsbevakningsväsendets fartyg eller luftfartyg meddela föreskrifter som avviker från de bestämmelser som utfärdats med stöd av denna lag.

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom en särskild lag.

Helsingfors den 23 november 2018

Republikens President

Sauli Niinistö

Kommunikationsminister Anne Berner